

AMICULU SCÓLEI

fóia pentru naintarea invetiamentului si a educatiunei
la Romani.

Ese in tóta Sambat'a. — Pretiulu abonamentului pentru provinciile austriace: pe anu 4 flor., pe siése luni 2 flor. 25 cr., pe trei luni 1 flor. 25 cr.; — éra pentru Romani'a: pe anu 30 piastrii (lei), si pe semestru 16 piastrii. — Pentru inseratiuni se vor raspunde 5 cr. de serie. — Abonarea se face la postele c. r. si pela DD. corespondinti, si la tóte librariile.

Inchiare!

Inca nnu anu de esistintia l'amu impinsu in eternitate. Inca unu anu de maturitate vitale; e elu inse si unu anu de progresu? Misicat'amu ceva catra tint'a ce ne-amu prefiptu? Suntemu óre; mai aprópe decatu la inceputu? Mai avemu mutu pana a ajunge, pana a ne implini misiunea? Astufelu se 'ntréba si calatorulu, candu, ostenitu de drumulu dílei, cérca a-si rennoi poterile pentru a-lu continuá mane. Dar' calea peregrinului este marginita, are undeva unu capetu; a-nóstra inse este eterna, progresulu este infínitu, pe cale lui nu vomu ajunge nici odata la vr'unu puntu unde se potemu díce: pan' aici, si mai departe n'avemu unde!

Dar' nimicu nu este mai greu decatu a judecá, catu amu progresatu. Optimistulu va díce, ca amu progresatu de minune, si ca ne aratamu demni de viétia, demni de tempulu in care traimu. Pesimistulu va afirmá chiar' contrarulu, ca n'amu misícatu nimicu, ca astufelu nu meritamu viétia, si nice o vomu avé in de lungu, ca nu suntemu la inaltítea tempului si misiunei nóstre, ce o avemu cá poporu. Materialistulu carele n'a potutu face trebi si castiguri, va díce ca mergemu fórte reu, si nu-i sperare d'unu viitoru mai bunu, ér' celu ce si-a tecsuitu pung'a si ímagaziile va díce ca progresamú de minune, ca-i sperare de viétia. — Astufelu unii intr'unu chipu, altii intr'altulu. Cu tóte astea unu spiritu nepreocupatu, o minte trédia, póte totusi conósce atata, ca am progresatu séuba? — Aiei ne oprimu si noi, — si fiindu-ca acumu ne intelnimu pentru ultim'a óra in acestu anu cu bunii nostri lectori si spriginitori, — ne tienemu de datoria a-le spune dupa piceperea nóstra, déca in acestu anu amu progresatu mai multu cá in alti ani, decandu esiste acésta fóia, séu deca n'amu progresatu delocu, ba póte amu chiar' regresatu?

Noi suntemu in placut'a pasetiune d'a afirmá, ca in anulu acest'a amu progresatu mai multu cá in oricare altu anu decandu esiste acésta fóia. Vehicululu invetiamentului nostru si-a luatú ceva aeru, a inaintatu pucinu. Dar' aceea inca trebuie se marturisimu, ca suntemu departe d'a pasí astu-felu precumu ceru trebuintiele nóstre, precumu cere tempulu in care traimu. Ér' candu stamu a ne intrebá, ca óre de ce mergemu asiá incetu? cercamu a pune vin'a totu pe tempu, pe impregiurari, pe confusiunile politice. Si avemu óre cuventu? Nici pe de parte! n'avemu d'a faee toti politica si cu atatu mai pucinu se razima ea pe umerii toturor'a.

Pasiulu celu mai imbucuratoriú, ce s'a facutu pe campulu invetiamentului nostru estimpu, este introducerea in parte a conferintieloru invetiatoresci. Si dorimu, ba suntemu in dreptu a pretinde, cá mai marii respectivi ai scólei, se introduca acestu institutu pre totíndenea, pentru-cá celu pucinu prin' acésta se li se faciliteze invetiatoriloru calea desvoltamentului loru individuale, déca suntu parasiiti si lipsiti in alte privintie. Speramu ca anulu viitoru nu-lu vomu scapá fora d'a supliní si acésta lucuna. Preste totu speramu ca anulu viitoru vá fi si mai maniosu decatu acest'a.

Interescele romaniloru pe terenulu spirituale numai potú fi isolate. deca preferimu, deca dorimu a ne preservá contra unei stagnatiuni, fia ea ori-catu de mica pentru-ca consecintiele ei voru fi totu deun'a pre de trei ori mai prejudicióse, celu pucinu prosperarii deca nu si esistintiei nóstre. Acésta consideratiune, acestu adeveru ne-a indemnatu, a dá in acésta fóia espresiune toturoru misicariloru ce se facu pe campulu invetiamentulu „Romaniloru orientuluia. Si pecatu ne-au permisú angustele colóne ale acestei foi, amu repodusu tóte misícarile pe campulu invetiamentului ce s'au facutu peste Carpati si chiar' peste Dunare.

Ce se tiene de fratii din Romani'a, pe ei i astépta o noua epoca a ~~investimentului, deca nu canva inte-~~resele meschine personale, ~~deca nu inimicii implacabili~~ ai numelui romanu, ~~deca nu argatii umbrelor, si intune-~~recului, voru veni a paralisá. a innadusi si d'asta data aceste incercari.

Noulu proiectu de lege din care terminamu si noi cu acestu numeru partea ce tractéze despre Scólele comunale séu primare, este solí'a nóuei epoce a investimentului in Romani'a.

Amu impartasitu in acestu anu, semestrulu antaiu, ceva pucinu si despre fratii nostri depeste Dunare. Ce mai facu ei in privinti'a desteptarii lorú natiunile, ce mai face Comitetulu macedo-romanu din Bucuresci instituitu anume pentru d'a ingrigi si d'a starui pentru desteptarea lorú, noi numai scimu. Celu pucinu noi n'amu mai cetitu nimicu in diarele de peste Carpatu in acésta privintia.

Dar' nu! s'a facutu totusi ceva fórté importante in speciale pentru macedo-romani si in generale pentru toti romanii.

Adeca pe spesele domnului C. Negri s'a retiparitu in Bucuresci **Gramatic'a Macedo-romana de Mihailu G. Bojagi**, care devenise atatu de rara, si care ne veni si nóue a-mana dílele acestea.

In prefaci'a acestei nóue editiuni díce d. D. Bolineanu ca „amu dorí cá si alti patrioti se vie in ajutorulu altorú opere ce suntú a se tipari in acésta limbá. Inr'adeveru este o fatalitate, ca in acestu dialectu n'avemu inca carti tiparite pentru d'a-lu poté studiá bine. si astu-felu scrutá tesaurulu limbéi.

Gramatic'a macedo-romana a D-lui Masimu tiparita, parenise, cu spesele D-lui Cosacovici, nu ne-a venitú inca la mana.

Aceste repriviri le cugetaramu de necesare peste anulu decare ne despartimú

Multu pucinu ce a facutu acésta fóia cu sfer'a actiyitatii sale, lasamu la judecat'a bunilorú lectori. Éa din parte-si se va adoprá a rencepe cu poteri rennoite alu cincilea anu alu esistintii sale, — p. t. publicu i va dá asemenea sucursulu seu materiale si spirituale. La revedere in anulu 1864!

Proiectu de Lege

asupra instructiunci publice in Romani'a.

(Capetu.)

Cap. IV.

Instructiunea primaria din comunele urbane

§. 1. Scóle primarie de baeti.

Art. 255. Tóte scólele primarie din comunele urbane, se voru impartí in trei categorii.

Cele de categori'a antaia voru fi in orasielú: Bucuresci, Iasi, Craiova, Galati, Braila, Ismailu, Giurgiu.

Cele de categori'a a dóu'a se voru aflá in cele-l-alte capitale de judetie;

Cele de categori'a a trei'a, se voru aflá in orasielú ce nu sunt capitale de judetie.

Art. 256. Remunerarea institutorilorú de categori'a antaia va fi: pentru cei din sectiunea elementaria, cate 750 lei pe luna; pentru cei din sectiunea superioare, cate 850 lei pe luna.

Remunerarea institutorilorú de categori'a a dóu'a va fi: pentru cei din sectiunea elementaria, cate 700 lei pe luna; pentru cei din sectiunea superioare, cate 800 lei pe luna.

Remunerarea institutorilorú de categori'a a trei'a va fi pentru cei din sectiunea elementaria cate 600 lei pe luna; pentru cei din sectiunea superioare, cate 700 lei pe luna.

Art. 257. Institutoriulu are dreptu de locuintia in localulu scólei.

Candu sectiunea elementaria si cea a superioare se afla in aceleasi locale, va trebui ca celu pucinu institutoriulu superioare se siéda in scóla.

Art. 258. Spre a poté fi cineva numitu institutoriulu primariu, cata se fie romanu séu naturalisatu romanu, si se aibe titlu de bacalaureatu.

Candu pentru acel'asi postu sunt mai multi postulanti cu titluri, se va face concursu intre densii. Candu se va presintá unu singuru postulante cu titlu, se va recomandá acésta, deca va uní si cele-l-alte conditiuni de nationalitate, si moralitate.

Candu nici unu postulante cu titluri nu se va presintá, se va tiené concursu intre cei ce unescu cunoscintiele cerute si publicate pentru concursu.

Art. 259. Consiliulu superioare va regula concursurile, va esaminá titlurile si moralitatea candidatilorú, si va recomandá ministrului pe acel'a care unesce cele mai bune conditiuni.

Art. 260. Ori-ce institutoriulu se va numi provisoriu, pentru unu anu, prin decretu ministeriale. Déca dupa unu anu elu va da dovedi de capacitate, actiyitate si moralitate, se va recomandá de catre consiliulu superioare, spre a se intari prin decretu domnescu.

Art. 261. Institutoriulu facultativi, cari se voru cere de catre comitetelú judetiene, se voru numi totu prin acel'asi modu de concursu.

Déca comitetulu judetienu va recomandá anume unu institutoriulu facultativa, pentru o limb'a straina, si

acesta va avé unu titlu, consiliulu superiore elu póte numi fara concursu, si fara a-i mai cere conditiunea de nationalitate.

Toti institutorii facultativi se numescu numai prin decretu ministeriale.

Art. 262. Concursurile pentru institutori primari se voru tiené in Bucuresci, séu in orasiile unde se afla gimnasia, inaintea unui juriu, compusa de cinci membri si numiti de consiliulu superiore, dintre profesori séu alte persóne cu cunoscintie.

Juriulu se va presintá de unu membru alu consiliulu superiore, séu de directoriulu gimnasiului.

Art. 263. Concursulu se va face prin dóue probe: un'a scrisa si alt'a orale, materiile concursului voru fi pentru candidatii ce posedu titlulu de bacalaureatu, invetiaturele gimnasiali; pentru cei ce nu posedu acestu titlu, invetiaturele celoru patru clase gimnasiali.

Art. 264. Unu institutoriu, care va dá dovedi de capacitate, activitate, moralitate, se va puté inaintá din sectiunea elementaria in ce superiore, din o categoria inferiore in o categoria superiore, fara concursu. Concursulu se va publicá pentru catedr'a ce remane vacante.

Art. 265. Unu regulamentu speciale va otári mai pe largu modulu formarii si procederiú juriului, precumu si conditiunile concursului.

Art. 266. Unu institutoriu care s'a retrasu de buna voia din serviciu, si pentru cuvinte legitime, póte reintrá in serviciu si priimi o catedra pentru acelaasi invetiature ce a predatu, fara a mai fi supasu la concursu.

Art. 267. Institutorii se afla pusi subinspectiunea comitetului locale, revisoriului si inspectoriuului generale, consiliulu superiore, si ministrului instructiunii publice.

Art. 268. Functiunea de institutoriu intaritu prin decretu domnescu, este inamovibile.

Art. 269. Candu unu institutoriu va dá dovedi de incapacitate, neglijentia séu immoralitate; séu candu va compromite demnitatea functiunii sale, se va pedepsi: cu mustrari din partea comitetului judetieniu, séu din partea consiliulu superiore; cu suspenderea remunerarii pe unu timpu; cu escluderea definitiva din functiune.

Art. 270. Suspenderea pe unu timpu marginitu cu lipsirea de remunerare, séu departarea definitiva, se va pronuncia numai prin consiliulu superiore, printr'unu actu motivatu. Departarea definitiva na se va pronuncia, de cátu dupa ce se va ascultá institutoriulu inculpatu, verbale séu in scrisu, séu in urma de anchete, ce se voru face la faci'a locului.

Art. 271. Candu unu institutoriu a comis unu delictu séu crima, se va suspende indata, pana la darea definitivei sentintie. Diurnitate remunerarea se va servi spre supliarea catedrei sale. Déca se va osindi a o pedépsa afectiva séu infamante se va departá.

Art. 272. Institutorii primari sunt inamovibili; ei au aceleasi drepturi la pensiune, ca si cei-l-alti functionari, si sunt supusi la aceasi retienere.

Art. 273. Unu institutoriu na se póte stramutá de la o scóla la alt'a, totu in aceasi calitate si cu aceasi remanetare, fara voi'a sa séu fara voi'a ambiloru institutori ce s'aru stramutá.

Art. 274. Fie-care institutoriu se va conformá programelor si instructiuniloru, relative la studie si impartirea óreloru.

Art. 275. Scótele primarie voru fi deschise de la 1. Septembrie pana la finele lui Iunie.

Institutorii se voru aflá permanentu in scóla in tóte dítele, afara de duminice, de serbatori mari séu nationali si joile dupa amiadi.

Art. 276. Vacantie voru fi: optu díle la Craciunu, cinci-spre-diece la Pasci, si dóue lune pe vera, Iuliu si Augustu.

Art. 277. Institutoriulu nu póte lipsi de la scóla de cátu pentru o cauza legitima si cu concediu, conformu art. 111. Ela va regulá cine se-i tiená loculu, in timpulu lipsei sale.

Pentru scótele din Bucuresci congediele se voru dá de consiliulu superiore, pentru cele din Iasi de directorele academiei, totu in limitea art. 111.

Art. 278. Institutoriulu superiore va avé dreptu de privighere asupra institutoriloru din sectiunea elementaria, si va raportá la trebuintia.

Art. 279. Fie-care institutoriu va cautá se aibe metód'a ce mai practica, spre a desvoltá spiritulu si inteliginti'a copiiloru; si va evitá acele sisteme care facu din copii nisce machine.

Art. 280. Institutorii voru pune totu d'una copiiloru, intrebari; voru forma concursuri intre densi, si ei voru clasificá pe fie-care luna, dupa gradulu invetiaturei si purtarii loru.

Art. 281. Se voru tiené dóue esamene generalu unulu la Craciunu si altulu la finele anului scolariu, candu se va face si impartirea de premie.

Parintii si comitetulu locale voru fi invitati a asistá la fie-care din aste esamene.

Art. 282. Pe fie-care septaman, institutoriulu va dá fie-carui scolariu cate unu biletu, in care se va a-

retá notele invetiaturii si purtarii, numerulu lipsiriloru, etc.

Acestu biletu se va întórce lunea, institutoriului, sub-scrisu de parintii, tutori, séu corespondintii.

Art. 283. Parintii séu tutorii copiiloru sunt in dreptu a esaminá sistem'a de invetiatura si educatiune, ce se urméza in scóla, si potu se adreseze a loru plangeri la autoritatile insarcinate cu privigherea scóleloru. Aceste plangeri se voru esaminá cu ce mai mare grige.

Pe de alta parte; parintii séu tutorii sunt datori a nu impedeá in nimicu esecutarea reguleloru admise in scóla, si voru inlesni copiiloru loru tóte midilócele necesarie spre a invetiá, fara a le intrerumpe studiile.

Art. 284. Institutorii sunt datori a tiené in cea mai buna regula registrele si catalógele prescise de lege si regulamente.

Unu registru de observatiuni se va aflá pe masa scólei; elu se va puté comunica ori-cui, inse nu va scrie intrensulu de catu cei insarcinati cu privigherea scóleloru.

Art. 285. La fie-care finitu de anu scolare fie-care institutoriu va face catre comitetulu locale, si catre revisoriu unu raportu generale despre starea scólei si trebuintiele sale.

Art. 286. Cuventulu ce institurorele va voi a citi séu rostí la impartírea generale a premiiloru, cata mai antaiu se fie aprobatu de comitetulu locale, séu in Bucuresci, de consiliulu superioare si in Iasi de rectorele academiei.

Art. 287. Institutorii nu voru permite in scóla alte carti de catu cele autorisate de consiliulu superioare. Ei voru ingrigí a-se aflá in orasiu numerulu trebuciosu de aceste carti.

Art. 288. In intervalulu dintre lectiuni, si in órele de recreatiune, copiii se voru dá la exercitii gimnastice sub privigherea institutoriului.

Art. 289. Copiii, cari intra din nou in scóla cata se se inscrie intr'unu registru speciale, in care se va trece numele, pronumele, etatea, religiunea, nationalitatea si domiciliulu loru si alu parintiloru, tutoriloru séu corespondentiloru loru — Ei voru fi adusi de parinti séu tutorii loru, si voru presintá actulu de nascere si altoiu.

Copii care nu sunt domiciliati in orasiulu unde se afla scóla, cata se aiba unu corespondinte domiciliatu in acelu orasiu.

Art. 290. Nu se voru priimi in scóla copii mai mici de 6 ani séu mai mari de 14 ani.

Art. 291. Institutorii sunt opriti de a aplicá copiiloru pedepse corporali.

Pedepsele ce se voru aplicá, dupa importantia casului, sunt: siederea in picióre inainte celoru-l-alti scolari, o ora celu multu; — notare de rea purtare, afisiata in scóla in timpu de mai multe díle; prevestirea la parintii, tutori séu corespondenti: gonirea provisoriu; gonirea definitiva.

Gonirea provisoria si cea definitiva, nu se potu pronuncia de catu dupa ce institutoriulu a prevestitu in scrisu pe parinti, tutori séu corespondenti, si acestia n'au facutu nici o indreptare.

Art. 292. Fie-care institutoriu are dreptulu de a raportá comitetulu locale despre tóte trebuintiele si lipsele materiali ce are scóla.

Revisoriulu va starui pentru indestularea acestoru trebuintie, raportendu consiliulu superioare.

Art. 293. In intielegere cu institutoriulu séu cu cele-i-alte autoritati ale orasiului, comitetulu va ingrigí cá toti copiii ajunsi in etatea de a merge la scóla, se priimésca invetiatura obligata.

Art. 294. Revisoriulu se póte adresá la comitetu spre a-i atrage atentiunea asupra ori-carei neregularitati séu trebuinte ce s'ar ivi.

Art. 295. Déca scólele dintr'unu orasiu au ceva venituri proprie provenite din donatiuni, séu legaturi; cari trecu peste cheltuelele neaparate ale scólei, comitetulu locale se va intielege cu consiliulu superioare, si ministrulu, pentru cea mai buna intrebuintiare a acestoru fonduri, in folosulu scóleloru.

§. 2. Scólele primarie de fete.

Art. 296. In tóte orasiile séu comunele urbane, se va stabili un'a séu mai multe scóle primarie de fete, deosebite de cele de baeti.

Art. 297. Scólele primarie de fete, se voru formá si se voru intretiené, cá si cele de baeti, cu cheltuél'a municipalitatiloru, si la neajungere, cu subventiuni din cas'a judetiului séu a statului, conformu cu cele prevediute la art. 243, 244 si 255.

Art. 298. Invetiaturele, cari se voru predá in scólele primarie de fete, voru fi:

Citirea si'scrierea; moral'a si religiunea; gramatic'a romana; stilu epistolaru, compositiuni si declamatiuni; calcule si lucrari aritmetice, aplicate la comptabilitate, geografí'a si istori'a naturale aplicata la usurile vietiei; desemnulu; music'a; lucrulu de mana; economi'a domestica.

Art. 299. Scolaritiile se voru impartii in trei divisiuni, dupa gradul puterii si inteligintei fie-carea.

Ele potu trece dintr'o divisiune in alta, dupa examenulu de la craciunu séu dupa celu de la finele anului, inse totu d'una dupa unu examenu generale asupra invetiatureloru din divisiunea precedenté.

Art. 300. La fie-care scóla de fete va fi o directrice si unu institutoriú séu institutoriá.

Pentru religiune, se va numi, pre catu se va puté, unu preotu catechetu. Asemene si pentru music'a vocale, se va numi unu profesoriu deosebitu.

Art. 301. Directricea va trebui se aiba siederea in localulu scólei. Candu va avé locu, va siede si cea-l-alta institutoriá.

Art. 302. Directricea va avé administrarea scólei, si se va ocupá mai alesu cu invetiatur'a lucrului. Ea póte predá si alte lectiuni.

Art. 303. Directricele si institutoriulu se voru numi prin concursu.

Insa intre puteri egali, se voru preferi celea esite din scólele secundarie de fete, cele romane din cele straine, celea maritate din cele nemaritate.

Art. 304. Spre a fi numita directrice cata se aiba celu pucinu etatea de 20 ani; spre a fi numita institutoriá cata se aibe etatea celu pucinu de 18 ani.

Art. 305. Scólele de fete se classifica ca si cele de baeti in trei categorii, dupa art. 255.

Directricete si institutoriulu de categori'a antaia voru avé cate 600 lei pe luna; cele de categori'a a dóu'a cate 550 lei pe luna; cele de categori'a a trei'a cate 500 lei pe luna.

Candu sunt institutori, ei se platescu totu in asta proportiune.

Art. 306. Unu regulamentu specialé va regula impartirea oreloru si tienerea ordinei in áeste scóle.

Art. 307. Dispositiunile articoliloru, 259, 261, 262, 263, 264, 266, 267, 274, 275, 276, 279, 280, 281, 282, 284, 289, 290, 291, 292, 294, 295, relative la scólele de baeti, se aplicá si la cele de fete.

Sciri scolastice.

Din Bucovin'a: Radauti 15. Decembre 1863. In timpulu de facia e parol'a dilei cultur'a natiunala, a-deca aceea cultura, ce desvoltandu cu preferintia insusitatile particulare ale unui poporu, absorbé in sine si-si asemenéza si acelea cunoscintie, ce le suntu comune mai multoru natiuni culte. —

Dar' pe catu e de adeveratu, cumea trece peste putintia a unui individu, de a-si apropiá cu deplinitate tóte cunoscintiele, ce suntu respandite in diferitele plase ale unui poporu, pe atata este de invederatu, ca fiacare plasa de poporu, in puterea cunoscintieloru si ocupatiuniloru sale, face o parte, unu suplementu alu culturei generale.

Vorbindu deci de invetiatoratu si a-sume de invetiatorii scóleloru poporale, se intelege, ca ei inca trebuie se posiéda acelu gradu de cunoscintie, ce se pretinde de menitiunea scóleloru poporale.

Asiediamintele, unde se pregatescu ei pentru chiamarea loru suntu institutele preparandiale si ast-feliu de institutu s'a infiintiatu si in Cernauti acumu trei-spre-diece ani.

Dar' acestu institutu erá la noi pan' in cesti doi ani din urma mai multu o figura decatu fintia; care, lasu-ca candidatii ce se primiau intr'insulu, erau numai nesce buchieri esiti din scólele normale nemtiesci, si ca obieptele, ce se propuneau, nu respundeau scopului mai-ca nece de catu, dara profesorii, pe lunga ca propuneau in limba straina, cercetau órele loru numai de doru, éra candidatii se incercau in asta privintia a le semená loru.

De aice cautá se resulte, ca candidatii acestia, asiedindu-se pela scóle cá invetiatori, devineau din caus'a nesciintiei, in care se aflau, mai multu o tortura decatu o binefacere pentru satele, ce aveau nefericirea a-i capeté pe spate.

Cunoscundu noi asiá-dara starea asta trista si in-spaimentatoriá a culturei invetiatoriloru, nu puté se nu ne strabata o bucuria nespusa, candu leseramu in anululu 1861 intr'unu numeru alu „Gazetei Transilvaniei“ cumca invetiatorii tienutulu acestuia, fiindu indemnati din mai multe parti, si recunoscandu si ei insi-si, „cumca invetiaturele pedagogice, castigate in scurtulu restimpu de doi ani de dile la institutul preparandiale in Cernauti, nu le ajungu, spre a implini indetorintiele adeverate ale chiamarii invetiatoresci,“ s'ar' fi invoitu a infiintia o biblioteca de carti romanesci, contribuindu fie-care dintr'insii cate 1 fi. v. a. pe luna; si asta bucuria n'amu lipsitu noi atunce a ni-o respicá atatu in organe publice catu si in cercuri private, insemnandu invoie'l'a ast'a cá o fapta de scapare pentru densii si aretandu rezultatele binefacutorié, ce puteau se urmeze dintr'ins'a.

Dara pe candu cugetamu, cumca bibliotec'a ast'a, prin daruri de bani si de carti, se va fi imultindu si

in florindu, într'unu modu imbacuratoriu, vini asta véra unu invetiatoru, de ne dete prea intristatóre informa-tiune, cumca de invoie'l'a atansa nu s'a alesu nemica, din cauza ca in invetiatorii invoiti ar' fi datu spiritulu uritiosu alu discordiei intr' acelu gradu, ca acumu le e greu a-si dá facia unii cu alții, necumu se se intimpine fratiesce.

Disbinarea asta inse nunumai cá-i o pata négra pe starea invetiatoriloru peste totu, ci inca si o perdere de védia a fia-caraj in parte.

De sine vine acumu scirea, ca invetiatorii tienutu-lui Cernautiloru aru voi din propri'a iniciativa a infiintia „o bibliotaca romanésca cu scopu, cá se le sierbéscá de midilocu, nu numai de a se aprofundá bine in limb'a si literatur'a romanésca, ci si de a se face cunoseuti cu temeiniția in materialele si metodele de intrebuintiatu in scólele poporale (§. I. al. stat.)« totusi dupa casulu de precedentia, ce ni l'au datu invetiatorii din tienutulu acest'a, mai ca n'amu crede, ca aceia ar' fi in stare a scóte ceva mai multu la cale, déca nu ne-ar' fi cunos-cutu spiritulu colegialu, ce domnesce intre dinsic si care ne garantescce ca vointi'a aceea isi voru trece-o in fapta cu tóta perseveranti'a.

Din parte-ne n'avemu alta de adausu, decatu ca se dee d-dieu, cá ei cu intreprins'a loru, se fia mai fericiti de catu colegii loru de aice. —

Literatura.

Recensiuni. **Gramatic'a romana (aprobata)** pentru clasile gimnasiali inferioari, de **Gavriile I. Munteanu**, directoru si profesoru la gimnasiulu confesionale romanu in Brasiovu. Partea formaria. Edit. II. Sibiiu in tipografi'a diecesana, 1863.

Noi vorbisemu despre acésta gramatica inca in a. 1860 candu esise editiunea prima. Astu-felu sontemu dispensati d'a mai vorbi si acuma. Nu ne potemu inse retiené se nu reproducemu urmatorulu pasagiu intere-sante din nóu'a prefacia din acésta a dóu'a editiune. Si acést'a cu atatu mai vertosu, pentru d'a respunde totu odata si acelor'a cari in profund'a d-loru intielep-tiune filologica, facu absurd'a, necaliti'a pretensiune d'a nu scrie altmintea decatu numai cu cuvintele ce se afla in gur'a poporului, prin urmare d'a nu tinde se inaltiamu pe poporu la noi, ci se ne coborimu noi la poporu, si astufelu a face progresulu chinesisulu.

Éta oé dice eruditulu directoru si profesoru d. Munteanu in acea prefacia:

„Asupra acestei nisuri de a aduce fortiele limbéi romane la certe regule, asiedindule pre base solide, spre a le asecurá contra provincialismiloru, se-redicara-voci, de unde n'ai fi asceptatu, dicundu, ca atare cale duce la aristocratismu etc.

„Acésta scurta prefacia nu póte avé de scopu cá se demustre prelargu ca acele voci sunt nisce declamari vage, facute cá si cum ar' vré se capete binevointi'a celorace pretindu a scrie romanescce corectu si fora a mai studia gramatic'a romana. Ajunga a insemná in termeni generali: ca limb'a scrisa si la romani, cá la tóta lamea cultivata, cata se fia mai ingrigita, mai regulata, mai cultivata decatu limb'a poporului cea vorbita, fora cá pentru acést'a se se póta numi aristocratice in acelu sensu reñ ce-lu dau d-loru vorbéi cu afectare numai cá se faca odiosi pe unii alții. Caci aristocratice, luata in sensu bunu, limb'a acelei parti din poporu ce se-dice inteligentia, va trebui pururé se fia cu atatu mai aristocratice, adeca mai destinsa, cu catu, inteligentii voru fi mai cultivati. Acést'a ni se-pare atatu de chiaru, ca o vede totu natulu care are ochi de vedutu. Pentru ca cine nu scie ca speciele de stilu sunt varie; ca limb'a scriitorului este conditionata de natur'a obiectului ce tractéza; ca limb'a lui Tacitu nu e a lui Svetoniu; ca limb'a poetului tragicu nu póte fi a poetului celui comicu séu burlescu chiaru; ca prin urmare intielegerea si priceperea celoru scrise presupune certe cunoscintie preliminarie dupre varietatea materiei.“

„In fine mai adaugu: ca vercare scriitoriu romanu seriosu in cultivare'a limbéi sale va tinde pururé spre a inaltia catu póte pe poporu la sine, éra nu vice-versa, fiindu numai in modulu antaiu posibilu progresulu. —

Lectiunariu latinu pentru a dóu'a clase gimnasiale dopa **M. Schinnagl** de **Ioane M. Moldovanu** profesoriu gimnasiale. Blasiu cu tipariulu seminariului 1864.

Acestu Lectiunariu ne este de dóue ori bine-venitu: odata pentru-ca, pe catu scimu n'avemu altulu pan' acumu in felulu seu; o dóu'a pentru-ca este dela unu profesoru din Blasiu, unde scimu ca dotatiunea profesoriloru dela acelu gimnasiu ar' fi mai convenabile onoru pusicni decatu onoru ómeni ce vinu a-si sacrificá viéti'a pentru luminarea generatiunei su-crescinti; — si cu tóte astea d. profesoru mai are curagiu a tipari si carti scolastice destinate pentru unu publicu atatu de marginitu, cumu este chiar' alu unei clasi gimnasiale, séu respective a trei clasi, caci trei gimnasie románe avemu in Austri'a, — si de unde astu-felu póte asteptá atata de pucina trecere. — In finea acestui Lectiunariu se va adauge in curendu si unu micu dictiunariu, care togma e sub tésču. Lu récomendamu cu d'adinsulu respectivelorn gimnasie. Pretiulu 1 f. 20 cr.

De peste Carpati aflamu urmatórele nóue producte literarie mai insemnate:

Istori'a Tierci-romanesci de **Fratii Tunusli** tradusa de **G. Sion**. Acésta carte a si esitu de sub presá; ér' sub presá se afla:

Nemurirea sufletului, in dóue volume de **M. Sierbanescu** si **M. Nicoleanu**.

Tesaurulu literaturii romane de Dimitrie N. Preda. — Sub presă se va pune:

Tesaurulu dela Petros'a XII. tablouri chromolitografiate reprezentanda antichitatile gotice ale acestui Tesauru descoperitu la 1838 si pastratu in Museulu national; precedatu de notiie si titluri respective de **A. I. Odobescu.**

Spatiuu nu ne permite a vorbi si despre diarele mai insemnate; astu-felu ne marginimu numai la doue:

Antai: **Buciumulu**, celu mai mare si mai elegante diariu politicu, literariu si comerciale alu romanilor. Se afla sub redactiunea poetului Cesaru Boliacu. Acestu diaru lupta cu unu condeiu ageru pentru interesele toturoru Romanilor. Ese in tote dilele afora de Vinerea, si costa pe anu 56 sfanti. Noi n'avemu cuvinte pentru d'a-lu potè recomandà d'ajunsu calduròsei spriginiri a toturoru romanilor.

A doua: **Revista Romana**, celu mai mare si mai elegante diariu romanu pentru sciintie, litere si arte. Se afla sub 12 redactori, si pòte concure cu ori-care alte diare straine de felulu seu. Fora d' acestu diariu, bibliotec'a ori-carui romanu de litere va semti o mare lacuna. Ese in brosiure lunare incepandu din Aprile pana la finea anului. Còsta 3 galbeni pe anu.

Varietati.

— Periòdele indouirii poporatiunilor europene. Pentru a putè comparà cu esactitate deosebitele state europene in punctulu de vedere alu indouirii poporatiunii lor, ar' trebui cà recensamentele cari servescu de base unui calculu de acèsta natura se fia facute l'aceleasi epoce. In neputinta d'a ajunge supu acestu reportu, la rezultate uniforme, s'a luat de base de calculu, crescerea poporatiunii din fie-care statu intre doue epoce, cea mai vechia si cea mai noua. Lucrandu astu-felu, s'a dobanditu, dupa documente oficiali, rezultatele urmatòrie: in Englitera (1701-51,) poporatiunea indouita in 29 ani; Austria (1830-57,) in 195 ani; Bade (1819-56,) in 91 ani; Bavaria (1818-45,) in 129 ani; Belgia (1846-56,) in 158; Canemarca (1801-60,) in 56; Scotia (1801-61,) in 36; Statele Somanè (1816-53,) in 79, Francia (1801-61,) in 122; Grecia (1821-61,) in 44; Hanovra (1848-61,) in 122; Holanda (1830-49,) in 80; Napoli (1815-51,) in 91; Norvegia (1769-1855,) in 55; Piemontele (1849-48,) in 88; Prusia (1816-58,) in 41; Saxa (1849-58,) in 58; Svetia (1775-1854,) in 69; Helvetia (1837-60,) in 108; Wirtenbergu (1834-58,) in 145 ani.

— Registrulu de pacate ale unui directoru de gimnasiu in Prusia, care, dupa doctrina domnului Bismarck, a fostu gasitu culposu si departatu din functiunea sa. Directorele gimnasiului la Neu-Stettin, domnulu doctoru Lehmann, cunoscutu prin monografia sa asupra imparatului Claudiu si a timpului seu, a fostu trasu la 4 Novembre, dinpreuna cu cei mai multi colegi ai sei inainte unei comisiuni de ancheta disciplinaria si departati din functiunile sele: intre punctele de acusatòrie suntu cele urmatòrie: d'a fi statu la fègerile din urma

votulu seu unui liberal: d'a nu fi iluminatu cas'a sa la diu'a aniversaria a naserii regelui; d'a fi membru onoraru alu asociatiunii de datatori la semnu si de gimnastica; d'a fi vizitatu serbarea datatorilor la semnu de la Francfort; cà unu medicu militar, dr. Ascher, a tienutu, cu consimptimantulu seu la gimnasiu unu cursu poporaru sciintificu asupra viziunilor si visurilor, care n'a fostu basatu pe ideiele biblice; ca intr'o Sambata a permisu a se dantia in cas'a sa sèr'a pana la 11 ore; ca intr'a adunare a asociatiunii meseriasilor a tienutu unu discursu in care a cititu cunoscutulu cantecu poporaru: „Candu Adam sapà, si Eva torcea, unde era atunci nobilulu?“ ceea ce dovedesce o opininne ilicita de spre nobilime! ca la o preambulare cu elevii sei din clasa superiòria a beutu unu paharu de bere cu dinsii si a fumatu in presinti'a loru o cigara, ca le a permisu si loru a-si aprinde o cigara in padure; io fine, ca a disu o data eleviloru sei din clas'a superiòria (la o lectiune asupra stilului latinu) ca nu trebuie sa se dica: Rex Borussiae, ci Rex Borussiae (nu regele Prusiei, ci regele prusianilor.)

— O statistica englese constatata ca dela 1847 pana la 1861 adica in 14 ani, erinolina a causatu mórtea a 39,927 de femeie in Engliter'a numai, adica cate 8 pe fiecare di. Sacrificiele de ómeni ale druidiloru; acele de veduve indiane, rugurile popòreloru asiatiche, acele radicate in secele de midilocu fermecatoriloru in Europa, abia o costatu unu asia de spaimantatoriu numeru de victime.

— Descoperirea unui munte de magnetu. S'a descoperitu in Laponia sveltiana unu munte strebatutu de o vina de feru magnetu. Acèsta vina este cea mai bogata care s'a gasitu pana acumu. S'a deschisu o mina, si unulu din magnetele cumperate de profesorele Dove dela Berlin, cantaresce 66 livre.

— La Paris, la libreri'a Amyot au esitu archivele complete ale congresului si a tratatelor dela Viena, care cuprinde in 2000 pagine o multime de documinte nepublicate pana acumu, intr'altelè instructiunile secrete ale lui Taleyrandu. Alcatuirea materialului este fòrte practica si putemu recomanda cartea barbatiloru de Statu si politici.

Miseri'a omului.

O di de diminètia candu sórele celu dulce Revèrs'a sa lumina din disculu seu frumosu, Natur'a candu tacanda se pare ca aduce O radia de placere, unu suflu recorosu, Candu stelele lucinde, si lun'a albiceòsa Temendu-se de Febulu celu fòrte ncantatoru Mergu érase se s'ascunda in nóptea recorosà, In nóptea ce se teme de astrulu ardiatoru, Priveamu cu admirare, cu farmecu, cu placere Aspectulu celu magnificu, si celu prè de doritu, Natur'a ce intréga, c'o limpede tacere, Oferà diminitii din sinu-i fericitu. D'o parte locuinti'a obstescului Parinte Parea ca-e asediata p'unu noru strelucitoru. Pe d'alta ér' campia in rarele-i vesminte, S'affa-acumu imbracata c'unu chipu incantatoru.

Aci vedeamu o flóre, din care cu placere
 Mirosuri pré placute continuu s'esalá.
 Mai colo ér' o rosa, ce vesela'n tacere
 Stápinului luminii cu farmecu suridea.
 Candu vesel'a s'ioptire a frundiilor placute,
 Miscate de unu dulce zefiru recoritoru,
 Vine se intrerupa atunci pe netacute
 Tacerea ce p'acolo domnea incantatoru,
 Candu sgomotulu fantanii, a carei apa dulce
 Ensídu n' asia departe, unde eu m'afflamu
 Mergeau intru placere pe data se s'arunce
 In riulu, ce mai colo cu farmecu eu doream,
 Candu cantulu turturiceii ce standu cu intristare
 P'un arbore de véra departe tramitea
 A sale dulci accenturi, si pline de'nfocare
 In limb'a-i ce durere plingindu totu povestea.

Pe candu inse-a mea privire
 'N aste locuri ratecea.
 Et'o rece, grea s'ioptire,
 Ce acestea imi dícea.

Acumu in asta óra te-adapi din fericire
 Uitandu pentr'o secunda cea slaba omenire.
 Dar' vedi or-cine fie ca totulu nu-i unu abisu
 Putea-va se prímesca in asta lume mare,
 In care intra, ese, reintra cu turbare,
 Se 'ntórce, cade, pere da tóte cá'ntrunu visu.

Privesce omenirea tu omule'n tacere,
 Si vedi cumu asta lume ti-aduce neplacere.
 Nu vedi de catu durere, suspini, nefericiri.
 Te affi totu in prapastii, 'nainte-ti totu peirea
 S'arata cruda négra. Zadarnicu absorbirea
 Te face cate-odata a crede'n fericiri.

Putintele a tóte c'o mana putintiósa
 Pe voi pe ceru pamentulu, pe marea furtunósa,
 Pe stelele lucinde, pe sóre, luna, Totu
 Din 'nalt'a-i locuintia, candu lua o hatarire
 A face da ve díse, priviti a mea marire,
 Si diosu aci durerea sa fie-alu vostru portu,

Da totulu de atuncea perpetuu retacesce.
 Si nimini nu cunósce ce face, ce 'ntelnesce.
 Procede cá 'ntr'un caos, si vrënd alu seu finitu
 Se védia care este, o mana da fatala
 Gasesce ca-lu impinge spre-o stare anormala,
 Unde mereu totu ambla sermanulu ratecitu.

D' atunci pecatulu urla c'o vóce 'nviersiunata
 La portile or' carui si-o lacrema versata
 D' acést'a, nu 'mblandiesce pecatulu ne 'mpacatu,
 Ba chiar' urméza drumu-i, si merge inainte,
 Lovindu pe fie-care cu man'a-i multu putinte,
 Catandu cá nu in urma-i se lasé vr'unu uitatu.

Nu credi a ta privire fiintia da orbita?

Nu'vedi in or' ce óra o crima sevarsíta?
 O iesi din amortíre, si-unu ochiu tremuratoru
 Arunca de pe cate acumu din intempleré
 Védea-vei impregiuru-ti ca fara de 'ncetare
 Se facu cá si'n vechime, cá si pe viitoru.

D'o parte vedi o muma de auru iubitóre,
 Ce fara nici o téma a fiica-sei onóre
 O vinde unui altui, ca-unu ce scadiutu, uimitu.
 Si fara vr'o mustrare de cugetu, consciintia,
 Tacandu la-o vóce interna, ce-o chiama la caintia
 Prímesce pretiu p'onórea, ce e unu ce santitu.

De alt'a ér' din contra privesce da, privesce
 Cumu animi inocente perfidulu le-amagesce
 Cu mii de mii de chipuri. Si-apoi despretiúndu
 Aceea ce-i mai sacru in viét'a omenirii
 Le lasa far' sperantie in midiloculu peirii,
 Precumu ona e sparta d'un vuntu de nordu sufland.

Aici amicu-ti sinceru ilu vedi ca te insiala.
 Ca ride de durerea-ti, séu are chiar' de fala,
 Candu póte se-ti aduca elu insusi neplacéri,
 Séu numai candu te vede in chinuri suferinde
 Intórce-a sa vedere, te lasa lacraminde
 Nevrendu se'mpartasiésca a tale lungi dureri.

Mai colo éta omulu ce'n numele dreptatii
 Comite crime-átroce, lasandu posteritatii
 Esemple fara numeru de mii nepastuiri,
 Ce'n viét'a lui intréga facú cu indrasnéla,
 Vrendu totu in acea vreme p'o cale da legala
 S'arate ca procede departe de mahniri.

O muma 'nveninata de man'a fiicei sale
 Sfarsíndu a sale díle departe de 'ndurare.
 Unu fiu tacandu perpetuu de ta'ta lui strepunsu.
 O sora de unu frate de dreptu-i despoiata.
 Consórt'a d'alu ei mire mai colo sfasiata.
 Si tatalu de copilu-i far' mila da impunsu.

O Tiéra pré multu dulce in lacrimé scaldata,
 De fiii ce-i hranesce cu totulu delasata,
 In plangeri si durere traindu totu suspinandu.
 Sermanulu respinsu betulu de celu, ce in orgie
 Se crede o secunda ca s'affa'n veselie,
 Sub fómea, frigulu iernii totu timpulu da gemendu.

Unu fiu far' consolare, ce-si perdeiubit'a muma.
 Séu bronzulu, ce mai colo cu furia resuna
 Anuntia ca o fiica din viét'a a 'ncetatu.
 Ici animi intristate, departe d'ori ce risuri.
 Er' colo veselie de auru dulce visuri
 Paru tocmai cá unu aburu confusu, si turburatu.

Dícandu acestea tóte cea vóce sunatóre
 Tacú, si eu sermanulu remaindu imarmuritu,
 Priveam in or' ce parte, catandu cu infocare
 Sa affu d'unde vine celu glasu, ce-amu audítu.

(din Canturi intime de G. G. Meitani.)

TABLA DE MATERII.

	Pagina		Pagina
Articuli conducatori.		Program'a Adunarii generale III. a Asociatiunei romane	
O vóce la anulu Domnului 1863	1	transilvane	158
Despre invetiatur'a publica	2, 9, 17, 25, 33, 49	Statutele scólei capitale romane din Resinari	171
Dela Oravitia	11	Starea instructiunii publice in Romani'a	180
Semne dē renascere (ad. in Bucovina)	13	Deputatiunea Asociatiunei aradane pentru cultur'a poporului	
Cumu se póte propune istori'a biblica mai bine si mai cu		romanu	182
resultatu	19	Diet'a si scól'a	186
Deprinderi in Critica literaria	27, 33, 67, 75, 83	Cum trebuie se fia intogmite problemele matematice si cumu	
De lenga calea Ardeleniloru	36, 43, 52, 58	se se rezolveze	187, 195
Problem'a diurnaleloru scolastice	41	Procedur'a instructiva la tractarea bucatiloru de lectura	201
Despre Metasaritu	54	Calitatile unui invetiatoriu	209
Comerciulu de carti si diurnale sub imperatii romani	57	Fragmente din istori'a pedagogica	217, 225, 241, 273, 281
Siedinti'a din 3. Februaru 1863 a Comitetului Asociatiunei		Cuventare pastorale despra datorintiele prunciloru catra	
transilvane romane	60	parintii sei	218
Consiliarii seolastici romani	65	Raportu despre examenele din protopopiatulu gr. catol. alu	
✗ Lips'a unui institutu pedagogicu pentru Archi-Diecea'a		Sibiului	226
Albei-Iulie	73	Pusetiunea sociale a invetiatorului	249, 257
Despre catechisare si socratisare, dimpreuna cu unele reguli		Scólele din Sveti'a	252, 258
despre punerea intrebaril. si tractarea respunsuril.	81, 89	Cumu si incatu se se propuna clasicitatea in Gimnasii	263
Despre educati'a de acumu si despre nedepinatatea ei	91	Decursulu Adunarii generale III. a Asociatiunei romane	
Scurte precepte de ortografia romana cu litere	97	literarie tiente in 7 si 8 septembrie 1863 in Blasiu	269
Incheierea unei Disputatiuni de lan'a caprina (in caus'a		Ceva despre memoria	283
ortografei)	105	Din Diet'a ardeleana (cuventulu lui Baritiu)	289
Si noi ceva despre autonomia si competintia	113	Din Diet'a ardeleana (cuventulu lui Rannicher)	292
Unu factoru nesecaveru da ajunge intr'unu tempu fórti		Academia de drepturi	294
scurtu, la o avuti'a fórti insemnata	115	Din Diet'a ardeleana (siedinti'a 35)	297, 305
Ofertu nobile pentru institutu de pedagogia	116	Misiunea preotului facia cu civilisatiunea omenirei si in	
Invetiatorulu trebuie se se consacreze cu totulu misiunei sale		deosebi cu Patri'a	309, 317
Despre crescerea viermiloru de metasa	123	Laud'a in generalu si in specie in educatiune	313, 322
O nóua Asociatiune pentru cultur'a poporului romanu	127	De sub cetatea lui Racoti'u in 1. Octobre 1863	315
Despre remunerare si pedepsire in scóla	129, 137	Trasurile fundamentali din biografi'a poet. laur. Andreiu	
Despre Oracule	131	Muresianu	321
Gimnasiulu romanu din Beiusiu	134	Scól'a de pomi	324
O privire generale preste starea interna si esterna a scól-		Este óre cu scopu a dá scolariloru ocupatiuni in tempulu	
loru popul. din tract. protop. gr. cat. alu Sibiului	139	ferieloru?	329
Statutele societatii de lectura a tinerimei din gimnasiulu		Din senatulu imperiale	331
gr. cat. de Beiusiu	141	O aruncatura de ochiu peste sistemele si starea scóleloru	
Siedinti'a Comitetului Asociatiunei romane transilvane din		din staturile cele mai insemnate europene din tem-	
22. Maiu 1863	142	pulu nostru	337, 345, 354
Opiniunile mai nóue despre spiritulu ome-		Consideratii asupra invetiamentulu primariu in Ro-	
nescu	145, 153, 161, 169, 178, 193, 233, 261	mani'a	340, 349
Statutele Asociatiunei aradane pentru cultur'a si conver-		Respunsu la corespodinti'a de sub cetatea lui Ra-	
sarea poporului romanu	147	coti'u	347
Pesta 15. Maiu 1863 (Deschiderea catedrei de limb'a si		Scól'a de litere din Romani'a	351, 357
literatur'a romana la universitatea din Pesta)	156		

	Pagina		Pagina
Protocolulu conferintelor invetiatoresci din districtulu Naseudului	361, 371, 377	Observatiuni despre originea animalelor si plantelor nóstre domestice	149
Predarea agriculturii in Seminarie	365	Conversatiune cu pruncii din Geografia Ardealului	164
Scóle române natiunali	369	Observatiuni generali asupra aerului	207, 210
Proiectu de lege asupra instructiunii publice in Ro- mania	574, 380, 387, 394	Observatiuni generale asupra caldurei	237, 244
Cateva apretieri si observatiuni la Protocolulu conferintie- loru invetiatoresci din districtulu Naseudului	386	Schitia din istoria natunale (brósc'a riiósa)	277
Inchierea	393	Schitia din istoria naturate (Meditatii de tómn'a)	286
		Conversatiuni cu copiii despre amediedi	326
		Literatura.	
		71, 88, 95, 103, 112, 159, 200, 216, 223, 256, 280, 311 320, 334, 398	
Ordinatiuni.		Varietati.	
Unu cerculariu alu Eppului din Gherla in caus'a ajutoriei teneriloru lipsiti	48	Dóue minuni	7
Unu cerculariu alu Eppulu din Sibiu	66	Ceva despre orologie	24
Unu cerculariu alu Eppulu din Versietiu	159	Siedinti'a comitetulu Asociatiunei transilvane pentru lite- ratur'a si cultur'a poporulu romanu	32, 40
Statutulu preínaltu sanctionatu pentru consiliulu instruc- tiunei publice	197	Decretulu ministerialu prin care se concede trecerea in Austria a cartiloru romane din Romania	71
Instructiune pentru comisarii scolari, si invetiatori privitóre la conferintiele scolare din a. 1863	199, 202	Probleme de deslegatu	96, 183
Cerculariu protopop. in caus'a scóleloru populare din pro- topopiatulu gr. cat. alu Sibiuului	205	Dialogu intre Natura si filosofu	103
Instructiune in caus'a scolara dela ordinariatulu gherl.	221, 228	Viéti'a si mórtea	118
		Adunarea prima a Asociatiunei natiunale din Aradu	151
Sciri scolastice.		Deslegarea problemelor	160, 183, 256
4, 16, 56, 61, 30, Macedo-romanii 78; — 110, 117, 135, 143, 158, 163, 183, 199, 235, 243, 253, 260, 266, 275, 285, 304, 319, 325, 333, 358, 367, 376, 383, 391, 397		Ospitalitatea Arabulu	167
		Numele lui D-dieu in patru litere	168
		Secerisiulu floriloru	231
		Parastasiulu pentru laur. poetu Andreiu Muresianu	368
		Premie literarie	392
		Poesii 8, 16, 56, 64, 72, 104, 128, 175, 101, 224, 232, 240, 260, 268, 288, 327, 328, 344, 399	
Materiale de instructiune.			
Conversatiuni cu copiii despre demanétia	5		
Vladislau I. 144—1444 Ioane Corvinu (Huniadi) romanulu 15, 21			
Conversatiunile unui parinte cu copiii sei din istoria na- turale	29, 38, 62, 79, 79, 86, 188		

*Sub rubric'a varietati afora de cele insemnate aici, se mai
cuprindu multe alte amenunte si notitii interesante.*